៧៦០- ទឹកមុខដ៏ទៀតស្មោះ មិនគួរបើដោះ អញរៀបភ្ញាចស្រី
បើហៅម្តេច ។ អញគេចកុំស្តី ទឹងនាងជាអ្វី
ខ្ញុំសត្រូវប៉ុន្មាន ។

ពន្យុគជិសត្វ អ្នកគន់គិតកាត់ ហើយដើរទៅថ្ពាន
លះលោលលះ ទៀបផ្ទះកល្យាណ អ្នករៀបប្រុងប្រាណ
រកកល់គិតវែ ។

កាលនោះធីតា កេសរមាលា ស្រីស្រស់ស្រួតត់
យល់ស្នាមីមិត ក្នុងចិត្តរន្ធត់ ញ័រអង្គស្រយុត
អាណិតរៀមក្ស ។

នាងនាថបបុះ ព័រលើត្រែនោះ បេញមករស្រៀងាត់
ចរចារួសរៅ ស្រែករហៀថាអ្នក កំឡោះសោភ:
សុភាពកបកាយ ។

កុំគាលទៅណា អាណិតមេត្តា អញ្ជើញមកអាយ
បងិ៍ញធនធាន ខ្ញុំមានសព្វសាយ ទិញអ្វីអ្នកអាយ
ខ្ញុំមានមិនខ្វះ ។

៧៦៩- ពន្យុតុខ្ញុំហៅ ឮនាងស្រែករហៅ ទំស្រួតរួតរះ
ស្រាវរើនញ័រញាប់ ប្រញាប់ពេកណាស់ ប្រើនរត់ជុតផ្ទះ
នៃនាងនោមធាយ ។

ឯនាងធីតា យង់យល់ដេញ មិនមៀងម៉ែល
ប្រមាណក្នុងចិត្ត គ្មានតិតគ្មានស្តាយ គ្មានស្តាប់ឱយាយ
បន្តិចបន្តួច ។

រីឯវែមត្រួតពុក គានតឹងចែសពុក ពុងតោះត្រលួច
ក្រឡកឡប់ឡើង ដួចក្តៅងាលដួច ហេតុចិត្តកាន់កួច
អាល័យស្វាមី ។

ខន់តោះជ្រាជ្រប់ ដល់ផ្ទួលសន្ធប់ ពុំដឹងស្មារតី
អស់ខ្ញុំភ័យតាំង ស្ទុះទាំងគ្រាំបី មកថ្នាក់ថ្នមស្រី
ចូលក្នុងគ្រឹហ ។

យកទឹកលុបកត្រ នាងនាថរលើកូណ ឋានដឹងកាយា
ខន្ធីះខ្យឹកខ្យួល អន់អួលទុក កន្ទួលខ្ទោចផ្សា
ពុំចេញសួរសេង ។

៧៣០- ឯអស់ទាសី នាងទាំងគ្រាំបី លោមនាងខ្លួនល្ហង
ថាបពិត្រនាង រូបកងឥតខ្ជង ប្រុងប់យើងខ្ញុំឥង
កុំលាក់លៀមឡើយ ។

ប្រការកល់អ្វី ចូរនាងស្រដី ប្រាប់ក៏ម្ចាស់អើយ
ទោះបីម្តេចម្តា យ៉ាងណានាងអើយ ចូរនាងគ្នាស់ទ្វើយ
ប្រាយប្រាប់ឱ្យស្មោះ ។

ហេតុអ្វីអ្នកនាង ចានរយើញរូបកន នៃអ្នកកំណែរ
កំសត់នោះណា យាត្រាទៅខ្ពោះ សោយរួលជាប់ចុះ
សន្ធប់ឡើនឡាន់ ។
ចូរមានប្រុសាសន៍ កុំកុហកជាស សូមប្រាប់តាមត្រង់
ឲ្យចានដឹងច្បាស់ យើងសោះតិនស- ឆ្ងាយសោះនឹងអង្គ
អ្នកនាងកល្យាណ ។
ទើបនាងធ្វើយថា ហៃបងកល់ខ្លួន ចាំស្តាប់ពាក្យមាន
អញទុកចិត្តបង នោះហោងស្មើប្រាណ នឹងលាក់ពុំចាន
ដូចខ្លួនរៀបរៀ ។
៧៣៥– លាក់អ្វីណាបង អ្នកនោះឯងហោង មិនថាកថយទេ
កូនសេដ្ឋីមាន ធនធានពាសហៅ ច្រើនក្រៃនឹងគ្នា
រិះកម្ចាត់ពុំចាន ។
សេដ្ឋីចិត្ត អ្នកនោះឯងណា កាលនោះលោកគ្នាន
បុត្រីបុត្រា ជាតិជាប្រធាន មកធ្វើបុណ្យទាន
ខ្ជួរវត្តព្រះជាតុ ។
បង់សូមបុត្រភ្លា ជួបនឹងចិត្ត នៃអញជាគ្នា
ទៅបងសូមបុត្រ ចំហុតជាក់ជាតិ ចូលចិត្តពុំឃ្លាត
សូមគ្នាជាមិត្រ ។

ហើយចានសន្យា មកនឹងគ្នាថា ដើចានបុត្រពិត
មួយប្រុសមួយស្រី ជួបនៃតំនិត តំខ្លួនតួតិត
ផ្សំឲ្យយកគ្នា ។
ជាមិត្រប្រពន្ធ លុះប្រកបបុណ្យ ជួបភក្តីប្រាថ្នា
សេដ្ឋីឯនាយ ធ្វើហ្នាយដីការ ប្រាប់មកចិត្ត
នៃអញឯងហោង ។
៧៤០– ឯអង្គចិត្ត សឹងធ្វើដីការ ផ្ញើទៅនឹងផ្ទះ
ថាចាំកូនធំ ផ្សំផ្គុំជាមួន មិនឲ្យមានហ្មង
មន្ទិលចិត្តា ។
ជាហេតុកម្មការ សេដ្ឋីឯនាយ ជាជាតិចិត្ត
នៃអ្នកប្រុសនោះ ឈឺលុះមរណា អន្តរាយទ្រព្យា
សូន្យសុងបង់ចាត់ ។
គ្មានតង់ខ្សែយណា ទើបអ្នកមាតា តាត់ដើរហាត់ព្រាត់
ទាំកូនប្រុសប្រាណ សូមទានប្រាកដ លំបាកខ្សែយហាត់
អតមានស្លៀកល្ហែយ ។
នាំកូនមកដល់ ចូលក្នុងសាកល ស្រុកនេះជាត្រើយ
ទំនងជាគិត ពីកាលដើមឡើយ ដែលមកនោះហើយ
ទើបហ៊ានចូលមក ។

រកចិត្តអញ ស្មានគេស្រឡាញ់ ទើបតិតលែលក
ឲ្យទ្រព្យបេស់ ស្ម័ត្រស្មោះរៀបរក ឥតាត់តំហក
កំហែងដេរថា ។

៤៩- ប្រើតេដេញវៃ ម្តាយតាត់ស្តីកូរ្យ តេះចេញម្តីម្នា
ទៅបាត់សូន្យឈឹង ពុំដឹងទៅណា អឡូវឮថា
ម្តាយកូរ្យទៅទៀត ។

ដំណើរច្នេះហោង លាក់អ្វីអ្នកបង ទ្រូងប្អូនចង្អៀត
ជាទុក្ខសព្វថ្ងៃ ស្តីរកូរ្យបងំមៀត មិនដឹងបើត្រៀត
ធ្វើម្តេចបានស្រួយ ។

ជាតិនេះសមភាន សមភាតពុំបាន ដួនជួបមុខឡើយ
រៀបសដៃ សព្វថ្ងៃបងអើយ គ្មានចិត្តសោះហើយ
ច្រាប់បងតាមត្រង់ ។

អឡូវនេះនៃ ប្អូនលាបងកូរ្យ ថ្ងៃនេះពុំលង់
សេអ្វីឥតការ អាសាសូន្យសុង ច្រាសច្រាណប្រុសម-
ន្តលតាប់ចិត្តហើយ ។

នាងច្រាំចិនាក់ បានស្តាប់នាងជាក់ ភ័យកិតឥតស្រួយ
លួងលោមនាងថា ធីតាម្ចាស់អើយ កុំធ្វើព្នាះឡើយ
ណានាងកល្យាណ ។

៤៩០- ខ្លួននាងស្រីពៅ ជាក្មេងណាស់ទៅ ខាន់ចាស់ប៉ុន្មាន
ឈប់ចាំមើលត្រេង ភ្នែកក្រែងវាមាន បានរួមតែច្រាណ
និងអ្នកនោះណា ។

នាងស្តាប់ពាសី នាងតាំងច្រាំបី លួងលោមបរបា
ព្នាះហើយនាងគិត កុងចិត្តចិន្តា យល់មែនដូចថា
ទើបធ្វើយវែងស្ងួង ។

ថាអស់កល់គ្នា ចង់ឲ្យជន្មា ប្អូនរស់នៅផង
មានតែប្រព្រឹត្ត តាមចិត្តជាម្តង ថាបើអស់បង
ចង់ឲ្យរស់នៅ ។

ទើបពាសីធ្វើយ ថាអ្នកម្ចាស់អើយ ខ្ញុំតាមស្រីពៅ
នាងប្រើយ៉ាងណា ឆាខ្លួនទៅ លែងតែអ្នកនៅ
ក្បាយើងខ្ញុំ ។

នាងថាបើបង ព្រមដូច្នេះហោង ចូលចិត្តសុខុម
ក្រែងជីងដល់ម ធីតាត្រូវពោសធំ ប្រយ័ត្នគិតកុំ
ឲ្យកើតអាស្រូវ ។

៤៩៩- ប្អូនចង់ប្រើបង អស់ពាក្យនេះហោង ចាំចាប់អឡូវ
ឲ្យបានដូចគិត សួរចិត្តអឡូវ កុំគិតខុសស្រួវ
ចាប់ឲ្យតែបាន ។

ពាសីធ្វើយស្មន ឥឡូវយើងផន តែរៀងពាល់ប្រាណ
សុទ្ធសឹងក្រមុំ នឹងទំពាពោន ក្រែងមានត្រៀងលាន
នេនឹងនិន្ទា ។
នាងថាកុំភ័យ គិតត្រង់នោះនៃ សឹមប្តូនការពារ
កែឲ្យស្រឡះ ឲ្យជ្រះពាល់គ្នា កុំគិតរួញរា
ប្តូនឆានាឲ្យ ។
ប៉ុណ្ណោះគិតគាន ការកើតមិនបាន ធ្វើមនុស្សថ្លើឡើយ
ស្លាប់ទៅជារឿង ប្រយោជន៍ជាក្រើយ ពាសីស្លាប់ហើយ
ធ្វើយថាបើប្តូនៈ ។
នាគាយើងឡូ នឹងគិតនឹងទំ ចោមចាប់អ្នកប្រុស
ចូរនាងកំសាន្ត ឲ្យក្សត្តិចិត្តបុះ ដៃយើងនឹងស្ទុះ
ទៅមិនរួចទេ ។
៨៦០– នាងស្តាប់ពាសី នាងតាំងប្រាប់ប៉ី ជានាការយ
ជានរុះចិត្តា ជីតារ៉ះរេ ប្រើថាបងលី-
លាទៅផ្សារធំ ។
មើលប្រុសពិសី គាត់ទៅទិញអ្វី ជាតំយូរជ្រុង
ឋមួយដើរលេង ដោយលែ្បងលាយឡំ នឹងអស់ក្រមុំ
កំលោះតាំងឡាយ ។

ពាសីម្នាក់នោះ ឮនាងប្រើប្តូនៈ ដើរទៅកែក្រាយ
ញញឹមញញែម ត្រមៃមឮសាយ មៀងមើលនាយតាយ
រៀងតាមផ្លូវទៅ ។
លុះដល់ផ្សារធំ ក្រឡំផ្តុំលក់ទំ យើញមនុស្សច្រើលក្តៅ
ទិញផ្លូវនៃនក ទិញចេកអំពៅ យើញគោធំទៅ
កំពុងទិញនំ ។
រៀបតាប់លៃវិញ មេនោះរត់ភ្ញាក់ នេចកាយលាយឡំ
មិនឲ្យគោធំ- សត្វរំសេសសម ជីនរហតុដោយដំ-
ណើរនៃនាគ្នា ។
៨៦៩– លុះរត់លេះ លង់លុះដល់ផ្តុំ ជំពាបធីត
ឆ្ងាំគ្រាប់តុំលង់ ឲ្យប្រុងការគ្នា បងក្បិនក្រៃ
ក្រវាត់យ៉ាងភ្ជាប់ ។
ពាំនៃប៉ែត(១)ពាសី រៀបខ្លួនទីនៃ ប្រញាប់ប្រញាប់
បងតាមតាតបា ក្រឡៃក្រាចំណាប់ ចំណង់ចង់ចាប់
នឹងបានជីនការណ៍ ។
នាងខ្លះកំប្លែង ស្រដីឲ្យកលេង នឹងអស់ត្តីគ្នា
ថារុំយទំទ្បើង អស់យើងរាល់គ្នា ម៉ែប ។ ទំការ

១–ប៉ែត ភាសាសៀម ប្រែថាប្រាំបី ។

ប្រយ័ត្នតែដោះ ។

ខ្លួនយើងក្រមុំ ឯប្រុសៗតួម គាត់កំកំភ្លោះ
តែភ្លាត់ចំណាប់ ចាប់ឥតស្រេណោះ ប្រថាប់ខ្លួបអស់
នៃរ៉ឺយកាល់គ្នា ។
ថាស្រេចតុំលង់ ឡើយចេញចាំប្រុង សងខាងមាគិ
ម្ខាង ប្លួន ម្ខាង ប្លួន ខាំមួនមហិមា ឯខាងធីតា
សឹងចាំរ៉ៃ ។

៥៧០– ពុទ្ធកជនស្រី អ្នកចិញ្ចំណី បានហើយលៃរៃ
កាន់ខំគាន់នៃក ជ្រៀតរៃជ្រកកាល់ដៃ ដើរដល់ទីមនៃ
ខាងខាងកល្យាណ ។
ខាងយល់ស្វាមី មានចិត្តប្រណី ពេកពន់ប្រមាណ
ស្មើរភ្នែចប្រមាត់ ស្រីរភ្នាំខាន ស្រយុតអង្គប្រាណ
ស្រក់ទឹកនេត្រា ។
ទំតែស្រែកប្រាប់ ឲ្យៗសីចាប់ ខ្លួរអង្គកស្តា
ថាហ៎ាគ្នាយើង ឆាប់ឡើងរួសភ័ ចាប់មនុស្សនេះណា
ឲ្យបានកុំលែង ។
ចាសីសោតស្តាប់ ស្ទុះព្រមព្រួតចាប់ ប្រឡូកប្រឡែង
ញើករញៃ ចាញដៃជញែង ប្រយ័ត្នប្រយែង

ក្រែងរួចរត់បាត់ ។
ខាងខ្លះស្រែកថា ប្រយ័ត្នចង្កា ក្រែងជួនជាចាត់
ខាងខ្លះសោតធ្វើយ ហាងអើយកុំមាត់ កុំនាំគាំគាត់
ក្រែងឡើងដោយដៃ ។

៥៧៩– ពោធិសត្វធ្វើយ ថាខាងអើយ ខ្លួនខ្ញុំនេះនៃ
ពុំជឿនខ្លួនប្រាណ ជាមានទោសតែវ មកចាប់រៃញ
តើទោសបទណា ។
ចាសីពុំស្តាប់ រឹងជាត្រួតចាប់ រួតរឹតកាយា
ខំសោតខ្ជាយខ្ជាត់ ជ្រុះបាត់សោះសា អ្នកទំស្រែកថា
ជ្រុះខំអស់ហើយ ។
ខាងស្រែកទៅប្តាន ថាចាប់ឲ្យបាន កុំឲ្យរួចឡើយ
អ្នកផ្សារផ្តួរផ្តើល មកមើលជារត្រៃ ចូលជិតបន្តើយ
ជណ្តើងទៅថា ។
ចាប់តីហេតុអ្វី ទើបខាងស្រដី ស្តាយក្លែងទៅថា
មនុស្សនេះចិត្តធំ លួចខ្ញុំឯងណា ហើយរត់ទៅផ្សារ
គេចបាត់តីថ្ងៃ ។
ត្រឹកមិញដើរមក ឯងអាត់តែវ រកចិញ្ចាវិស្ស
ជាក់ប្រាក់ចាំងថង់ នៅក្រងំនេះនៃ តុំបានជានៃ

ជាតិតយ៉ាងណា ។

៨៨០– ស្រាប់តែចូលមក លបលួចឆក់យក ៗទាំងតាំងសោះសា
ខ្ញុំឲ្យទៅតាម នេចក្នុងផ្សារ អប្បីរំពេញ
នាំមកឲ្យខាន ។
ម៉ាយីយពាក្យឡើង ចាប់ចងដៃជើង ឲ្យខ្ជាប់តាំងក្តាន
ទៅឲ្យឆាប់ឮ កាត់ក្តីប្រជ្រុលណា ពោធិសត្វស្មារឹង
ក្តាហើយតិតភ័យ ។
ជាតុអ្នកអើយ ខ្ញុំមិនលួចឡើយ ណាអ្នកម្ចាស់ថ្លៃ
សូមអ្នកសង្កេត ប្រុលណាប្រុលឈិនដៃ កុំយកពាសពៃ
អាណិតខ្ញុំផង ។
ខានស្តាប់ហើយណា អាណិតកស្តា ពោកពាន់កន្ធូង
កន្ធេងខ្លោចផ្សា ទុនទួនល្អង ទឹកនេត្រកន្ធូង
អន្ទាមសោះសា ។
ទំនៃឆាបអត់ ប្រុលណាប្រឹងសង្កត់ ចំបាត់ពុក្ខា
ស្រែកប្រាប់ពាសី ប្រាំបីនាក់ណា ឲ្យនាំយាត្រា
បរបួលក្នុងផ្ទះ ។
៨៨៩– ឯអស់ពាសី ក្តាដូច្នោះនៃ ខានាំរួតរះ
ចូលក្នុងត្រីហា រួចជាស្រេចរួះ ហើយកំណត់ទ្វារស្ទុះ

មិនឲ្យចេញបាន ។
ទើបនាងវរលក្ខណ៍ ប្រើខ្ញុំតាំងនាក់ ឲ្យបបួរបុះក្តាន
ចាំផ្លូវសេដ្ឋី ជាបិតាប្រុលណា ក្រែងចេញចាកឋាន
មកមើលផ្ទះផ្សារ ។
ពាសីពីរនោះ ម្ចាស់ក្តាបបួរបុះ ចាំដួចនាងថា
តាំងនាក់ចាំកន ម៉ានមានទៅណា ប្រាំនាក់ជាតា
នាំយកដួងខ្ញុំ ។
លបស្តាប់ពាក្យមាន បង់ជីវិតដើមដាន តិតតីស្ងាម៉ា
ថៃថាដួចម្តេច កលកិច្ចអ្វី ។ តាំងប្រាំពាសី
ទៅតាមចិត្តា ។
ចាំស្តាប់ពោធិ៍ សែនសោយសោកតិ- លាបលន់សោះសា
រៀបរាប់ទុក្ខញ្ញា ទៀងទួញថៃថា ខ្នះខុនទិច្ចា
តុក្ខាកម្មអើយ ។
៨៨០– កើតមកជាតិនេះ លំបាកអ្វីម្ល៉េះ ព្រះគុណកែវអើយ
ត្រាត់ប្រាសចិតា មាតាជាត្រើយ នៅម្នាក់ឯងហើយ
ហៅសែនវេទនា ។
មកនៅទីឯនេះ សត្វថ្លៃគ្មានល្អ គ្មានល្អើយទុក្ខា
ខ្នះខ្នែផ្គត់ផ្គង់ តម្រង់គាត្ម ប្រយ័ត្នតិតការ

ក្រែងតេជ្រមាថ ។

បទខ្ជួនកំព្រា ឯកឥតគ្នីគ្នា ជាសាច់ជាញាតិ
នៃចូលឆ្នាំថ្មី ប្រុសស្រីព្រោនព្រាត គេដើរលេងលាត
តែរៀនកាល់គ្នា ។

ខ្ជួននេះខ្វាចតេ មិនហ៊ានលេងទេ ត្បិតខ្ជួនកំព្រា
អត្មាវាតេធ្វើ អំពើពាសា កំហាងចំពា
បំពានតាំងស្រស់ ។

ឧភាងតេមាន តេថាម្តេចបាន សឹងត្រូវតាំងអស់
ខ្ជួនឯងអ្នកក្រ ធ្វើល្អខ្ជួនសោះ តុំដីនឹងបើជោះ
បើជាក់យ៉ាងណា ។

៥៨៥– ខ្ជួនត្រង់សុទ្ធ ។ តេចាប់ចំហុក ថាមានពាសា
ប្រាណប្រឹងប្រែកែក ជវែកម្តេចម្តា តេតុំកវុណា
ជាប់តិចតួចឡើយ ។

ឧភាងនិងថាសី ស្តាប់ពាក្យពោធិ៍ ខ្ជួញជូរញោះហើយ
មានចិត្តអាណិត គន់គិតគ្មានស្បើយ ទៅគ្រាណាត្រើយ
ចរចូលទៅខ្ជួ ។

ដើរដល់ប្រាកដ ហើយនារីត្នួ ក្រឡាក្រាចសិរសី
ហត្ថាប្រណម្យ បន្ទំស្វាមី ហៅកុជាតិជាស្រី

កបន្ទូរទៃលក្ខណ៍ ។

ហើយថាខ្ញុំនេះ ចុះមកសំណេះ ជំពប់សួរអ្នក
អ្នកស្គាល់ដៃប្តី ទៃអ្នកកុំលាក់ ប្រាប់ខ្ញុំឲ្យជាក់
សោះខ្ញុំសង្ស័យ ។

ពង្សពុទ្ធពោធិ៍ ស្តាប់ពាក្យទៅវិ នាងសួរប្រស្រ័យ
ឥតថានាងនេះ ចំណេះកំឆងវៃ ចៃដន្យចេះកែទៃ
លួងលន្លង់ជ្រាប ។

៦០០– បើអញប្រាប់ពិត សេមនឹងបានចិត្ត រឹងធ្វើចំពារ
ចំពានត្រកាតត្រាំន ក្តៅភ្លាំងកាយា ក្រែងជួនអាត្មា
អញអត់មិនបាន ។

ចេះគួរតិតតែ ប្រែប្រាប់ចំព័ន្ធ ដោយដំណើរប្រាណ
ទើបពោធិសត្វ បុរសរ័ត្នសង្ឃាន(១) តតបទៅថ្លាន
នាងនាថជាតា ។

នាងឲ្យចាប់ខ្ញុំ ថាមានទោសធំ ប្រាប់អស់អ្នកផ្សារ
ថាខ្ញុំជាចោរ មោហោឫស្សា លបលួចទ្រព្យា
នាងទៅចាំងថ្នំ ។

ឥឡូវមកឡក មកលបចំអក វៃប្រជាទេអង្គ

១– ប្រឹមត្រូវជា <សង្ឃារ> តែនេះសម្រួលទៅតាមសមមូលក្នុងកាព្យ ។

លើកដៃប្រណម្យ ចង្អុរត្រែកត្រង ខ្ញុំមិនលោកសង្ឃ
ខេកុំសំពះ ។
ខ្ញុំមិនស្គាល់ឡើយ អ្នកនាងម្ចាស់អើយ ខ្ញុំក្រុងចង់ឲ្យបួសស់
សព្វថ្ងៃខ្លួនក្រោណា ឥតហានឥតផ្ទះ មានបុណ្យតែព្រះ
អាចារ្យជាគ្រូ ។
៦០៩– នោះខ្ញុំស្គាល់តិត ព្រោះលោកអាណិត មេត្តាតាស្ងួរ
នាងសួរភើស្គាល់ ខ្ញុំចាស់តិតគួរ ខ្ញុំខៅជាយួរ
ហើយមិនដែលស្គាល់ ។
នាងពីកាលណា កុំនាងចរចា ឡប់ឡកផ្ដួញ់ផ្ដាស់
ខ្ញុំតន់ខ្ញុំតិត ក្នុងចិត្តពិការស់ អង្គិក្តីសស់
ត្វល់ហើយត្វល់ត្វាយ ។
នាងនាថខេរី ស្ដាប់ពាក្យតោធ ទើបខ្លួនអង្គិកាយ
សំពះរៀមរក្ស ថាអ្នកប្រុសតាយ ខ្ញុំមិនឲ្យកឡាយ
លេងលអ្នកខេ ។
ដៃលខ្ញុំថាអ្នក ប្រុសថ្ងៃលួចប្រាក់ ខ្ញុំតិតការក្តើ
កុំឲ្យសន្ដាន សព្វឋានបឹតថេរ ជីងហេតុហើយតេ
ធីងសើចនិង្ហា ។
បានជាខ្ញុំក្លែង ឲ្យចាប់អ្នកឯង មកចាំងប្លុះណា

ព្រោះខ្ញុំស្គាល់អ្នក ចាំជាក់នេក្រា ប៉ុះអ្នកម៉េចថា
មិនស្គាល់ខ្ញុំសោះ ។
៦១០– ខ្ញុំសែនត្បាយត្វល់ ធីងអ្នកមិនស្គាល់ យើញថាមិនស្មោះ
ចង់រៃនចង់កែ ចង់ណែចង់ណោះ កុំច្រើដល់ម្ចាស់
គាណាតខ្ញុំផង ។
ថើកូចសោះហើយ អ្នកថ្លៃខ្ញុំឆើយ ស្ដាប់ខ្ញុំសាសង
សួរអ្នកចង្ខិច តន្ទេចតន្ទង តាំងពីដើមទង
ដៃលជួបធីងខ្ញុំ ។
ប៉ុះកាលនោះណា អ្នកធីងមាគា ល័ណាចូលចំ
ផ្ទះខ្ញុំហើយនៃ សេដ្ឋីទីងំ ប្រើតេរាយដំ
ម្ដាយអ្នកស្ទើរស្លុយ ។
មាតាធីងអ្នក រួចរត់ចេញជាក់ លីលាឃ្លាតឃ្លៃ
ខ្ញុំយល់ទុំពុក ច្រើចុះក្ដៅចាសតែរ ខ្ញុំតិតមមែ
មិនមានបៅស្ទើយ ។
តាំងពីទុំពុក រាយដំច្រើទុំក្ដៅ មាតាអ្នកហើយ
អ្នករត់ចាត់ចៅ ខ្ញុំខៅអ្នកឆើយ កើតទុំក្ដៅឆ្ងានស្លើយ
ឆ្ងានស្លែចិត្ត ។
៦១៩– ផ្លែតឆ្លែតឆ្លុងឆ្លស់ តែងតប់ប្រមល់ ស្លៅក្ដៅទុំរ៉ា

តាវដណ្តប់ឆ្នាំ ទ្រព្រាំខ្ទុក្ខា ចាន់ជាជាក់ផ្សារ
ព្រោះចង់ជួបអ្នក ។
អ្នកចាំប្តូរទេ កុំអ្នកវេះវេរ ទ្រាប់ខ្ញុំឲ្យជាក់
តាមដោយខ្លួនពិត សុចរិតកុំលាក់ កុំលៀមខុកជាក់
ឆ្លើយវិញទៀតឡើយ ។
តន្ធកខសុតល ញ្ញាន៍និមិល ស្តាប់ដូច្នោះហើយ
ទឹកជល់មាត សោកាវតស្បើយ តិតតុំលន់ឡើយ
ជល់ជួលសន្ធប់ ។
តុំជីន៍ស្មារតិ តន្ធកជនស្រី ញ៉ាអង្គិចំប្រប់
នាង៍ភ័យកាំង៍តិត ប្រឹន៍តែលន់ខប់ ហើយយកទឹកលប់
ក្បាន៍ក្បិតភក្ត្រា ។
តោធិសត្វសាន្ត ភ្ញាក់អង្គុច្ចាណ ដោះឡើង៍ម្ដង
សញ្ញើ៍សញ្ជប់ ខំខប់អង្គា អង្គុយនៅនា
ទីត្រង៍នោះឯង ។
៦០– ទើបនាង៍សួរថា ហេតុកលអ្វីណា អ្នកសោកសង្វៃ
សន្ធឹកញ៉ាញាប់ ចំប្រប់ស្តើរក្សេ មានបើគាល់យ
អាខ្លោះទៅណា ។
តោធិសត្វឆ្លើយ ថានាង៍អើយ ខ្ញុំសោយសោកា

ព្រោះខ្ញុំតន់តិត អាណិតមាតា អ្នកក្សីយអសារ
សោះសូន្យម្នាក់ឯង ។
ឮអ្នកសួរហើយ ថាអ្នកម្ចាស់អើយ ចិត្តខ្ញុំចម្ងៃ
ក្បិតខ្លួនត្រមោច កណ្តាចកណ្តែង អាស្តូរប្តូរវេង
កំព្រាខុតល ។
ព័ាក្យនាង៍ថា មែនពិតហើយណា អ្នកនាង៍និមិល
គ្រានោះឯង៍ហើយ នាង៍អើយខ្ញុំខុល ខុក្ខទោមនស្សស្រស់
ថ្លៃង៍ថ្លង៍តុំចាន ។
នាង៍សួរទៀតថា ហេតុម្តេចមាតា អ្នកក្សីណាក្សយប្រាណ
ចូរអ្នកប្រាប់ប្រាប់ រៀបរាប់ដោយជាន ដំណើរនេះខាន
ឲ្យខ្ញុំជីន៍ផង ។
៦៧– តោធិសត្វឆ្លើយ ថានាង៍អើយ ម្ភាយខ្ញុំនោះហោង
ទុកនាង៍ពីរ៉ៃ តាំថ្លង៍ជាម្ចង៍ រត់រួចរំលង
លុះព្រៃព្រឹកក្ប ។
សូវ្យសាយណ្ហើ កាលនោះអ្នកមេ អ្នកមាន់ខ្ទុក្ខា
ធ្វើចឈើដណ្តាំ គេជំនោះណា លង៍លុះសន្ធិយា
តិតពេលមោង៍ ៩ ។
សាខ្សីមសោតភ្ញាក់ ចុះមកត្រជាក់ ចុកឈាមជោរជាំ

រវាងផ្លូវ ខ្លួលកាលកម្ម រំបាកនាយទាំ
ក្បូរណាស្ងួយជន្លា ។
ជាកពោលខ្ញុំទៅ នាងអើយខ្ញុំនៅ ម្ចាក់ឯងឯកា
ស្រណោះស្រណោច គ្រចោចតំគ្រា ឯកឥតគ្នីគ្នា
មួយនឹងកំដរ ។
លុងលុះត្រើកព្រាន ទុម័យស្រែចស្រាន ឮនែរះចេញចរ
ទឹមក្រាស្យាករ ខ្ញុំទំត្រដរ
ដើរតទញ្ជាក់ ។
៦៣០– ស្ថានអ្វីទញ្ជឿឡើយ ទុម្មតនាងអើយ កាលនោះឯងណា
មានតែក្បូនពេជ្រ មួយពីចិតា មែនមានមេត្តា
ចងកន្សែងខ្ញុំ ។
ក្បូនពេជ្រដាំងត្រាម់ បើនឹងរិះកាប់ ប្រមាណចំបាំ
ចំប៉ុនមេដៃ ជាក់ក្រៃពិតពុំ អារក្ខតលាយឡំ
មុសាវាទឡើយ ។
ដើរលក់ក្បូននោះ ជរាបលង់លុះ ផ្ទុះកុដ្ឋីក័រហើយ
គេយល់ខ្ញុំយំ ក្រៀមក្រំពុំឈើយ គេពុំតាះតើយ
បាតហៅចូលទៅ ។
ខ្ញុំសោតក្រៃពេកអន ម្ដីម្ចាចូលចរ ទុនអន្ដីយទៅ

កុដ្ឋីម្ដីក័រសោមនស្ស ស្ម័ត្រស្មោះចៅកើ សួរសព្ទឥតសៅ-
ហ្មងមន្ទិលឡើយ ។
ក្បូនពេជ្រនោះកូវ គេទិញទុកទៅ ឲ្យក្ដាមួយហើយ
ទ្រមទុស្សជញ្ជូន សែងជូនជារត្រើយ ដល់ទៅនាងអើយ
ខ្លួនខ្ញុំនេះណា ។
៦៣៩– រកកន្ទេលស្បែក ឱដកាត់ឱដរហែក ត្រូវប្រាប់ថាតក្ដារ
លាក់ក្ដីខ្ញុំបាទ ស្រាតទោអាត្ម ត្រាលទ្រមាតា
ដោយខ្លួនទីទល់ ។
គេដែលជួយសែង ក្ដារទៅនោះឯង ជួយលើកសពថ្កល់
ហើយមកផ្ទះបាត់ ខ្ញុំស្ងាត់សូន្យសល់ រវេរកកល
កាច់អស់ឈើព្រៃ ។
ប្រកាំធ្វើជាម្ចប់ ទោះថ្ងៃទោះយប់ ខ្ញុំទៅនោះវន
ដេកចាំមាតា វេទនាពេកក្រៃ សំពត់អាវវិស្ស
រកស្ទៅកពាក់ឆ្នាន ។
លាក់ក្ដីអ្នកនាង វេលាព្រឹកព្រាង ខ្ញុំដើរសូមទាន
ស្ទៅកតែស្រទប- ចេកក្ដោបតែប្រាណ ដើរដោយកានកាន
ផ្ទះគេចាំងត្រប់ ។
ខ្ញុំចាំអ្នកម្ដាយ នៅបរទេសាយ ចាំងថ្ងៃចាំងយប់

ជូរភ្លៀងផ្គរ ឆ្ងាក់មកគ្មានឈប់ រោចច្រប់
ច្រើនចាំពុំបាន ។
៦៤០— ហើយលាមាតា ចរចេញលីលា ចុះមកដល់ហ៊ាន
លោកត្រូអាចារ្យ មេត្តាច្រោសច្រាណ លោកកំឡាចាន
សំពត់នេះណា ។
កញ្ញាសំខៅជាំ ស្បែកជាង ១០ ឆ្នាំ នេះហើយធំតា
នាងនាថបានស្តាប់ សាសត្តូរជង្ហា នាងរសាយសោកា
ពន្ធឹកពេកក្រៃ ។
ពុំអាចខ្លាំងខ្លាច ជាលជល់សន្ធាច់ ជីវិតស្ទើរក្សោយ
ទាសីចាំងច្រាំ ត្រួយត្រួនតិតភ័យ ចាប់យកទឹកភ្នែ
ក្សត់ក្សិតកក្រាំ ។
នាងជីងស្មារតី សោកសល់សែនខ្លី អាណិតអាទាថ៌
អាណោចលើសលន់ ពេកពន់ណាស់ណា ចែងចេញចរចា
ជាន់ច្រុសថ្ងៃ ។
កម្មអើយអីម្ល៉េះ មិនមានរបេះ របូតឡើយនៃ
ប្អូនយល់អ្នកហើយ អ្នកអើយប្អូននៃ ប្អូនតិតរំពៃ
រំពឹងថៃថា ។
៦៤៩— អ្នកច្រុសគួរត្រេត នៃនឹងខ្ញុំឯង ខ្ញុំអាចចិត្ត

ខ្ញុំឲ្យហៅរក អ្នកម្តុំនេះណា ទឹងឲ្យច្រឡា
សំពត់គាវស្បៃ ។
ជានមកដល់ហើយ ម្តេចអ្នកតោះតើយ មិនមានសង្ស័យ
តត់ថៅស្មោះស្មាន មិនមានអាល័យ ឬអ្នកណាយថៃ(១)
ពីព្រោះខ្ញុំថា ។
ងាក់ជានឲ្យអ្នក ហេតុអ្វីអន់អាក់ ពុំយករឡើយណា
ខ្ញុំឥតច្រមាថ ជនជាតិពាលា ភ្ញាចអ្នកនានា
គេជីនចំនង ។
ជាប្តីច្រពន្ធ ក្រែងតោះតន់ តើតកើរសៅហ្មង
មិនជាត់មិនស្ងាត់ កើតមាត់កជង ឆោឡោអីឥតង
ជីនដល់ឯតា ។
ឬមួយតិតទីន ជាខ្លួនខ្ញុំនីន ចិត្តកាចឬស្សា
ជួចអន្លង់ទុក ពុំទុកចិត្តា ឡើយទើបជាន
កែតេចពុំយក ។
៦៥០— តោធិសត្វឆ្លើយ ថាតុនាងអើយ នាងឲ្យហៅរក
កប់អានខ្ញុំបាទ សង្ឃាតហៅមក ហៅមានអញ្ជើត
អញ្ជាស្រើយស្រី ។

១- ពាក្យសៀម ណាយចិត្ត ។

អាចកែអាចគិត អាចកាន់សុចរិត សង្ខ័ទន្ត
អាចមានចិន្តា មេត្តាមេត្រី មកត្រេកប្រណី
ជឿចូលចិត្តហើយ ។
ខ្ញុំមិនគិតញ្ញោះ គិតដៃជូចដោះ តូចទន់ចិត្តឡើយ
ខ្ញុំតន់គិតគ្នេះ ជីវិតែនាងអើយ នាងគិតត្រូវហើយ
ត្រូវត្រង់តន្ទូង ។
ក្រឡេចគេចកែ គេចគិតលឿតែចេះ តាមដោយចំនង
ដំណើរនាងគិត នាងគូរឡើយហោង ហើយហេតុចិត្តចង
ចិត្តជាប់មេត្រី ។
ដៃលខ្ញុំញាត់ មិនយកសំពត់ សំពាយពីស្រី
មានស្រុកនៅនាយ មានការយសស្ដី សេរ្ចោជាអ-
សូរសព្ទជនា ។
៦៥៩– ខ្ញុំភ្ញាចតុំហ៊ាន ខលួយកមាន យកទៅក្រែងមហា
សេដ្ឋីជាធំ ជីវិតដំណើរណា ថានាងធីតា
ឲ្យសំពត់ខ្ញុំ ។
ពានលើចំណាប់ ចំណង់ស្អប់ស្រាប់ តើបលើដំណាំ
ចំនងមានមក សង្សឹកវាយដំ វាយដល់ក្រែលក្រំ
ស្ងាប់ខ្លួនអសារ ។

សេះសូន្យឥតត្រើយ ឥតអ្នកណាឡើយ ទំពីជួយការពារ
ការតែទោសទុក្ខ ទោសចាន់អាក្ស ស្ងាតកោតខ្លាចមហា-
សេដ្ឋីជាធំ ។
អ្នកណាទីធំហ៊ាន ចូលហួសចូលក្ដាន ចូលចុះដំនុំ
ចំនួសដាវែក ដាប់ដៃដំនំ ដៃទំជួយទោសខ្ញុំ
ឲ្យរួចគ្នានឡើយ ។
ខ្ញុំមិនតូចចិត្ត ជូចជានាងគិត ខេណានាងដើយ
នាងកុំសង្ស័យ សូមថ្ងៃលំហើយ លំហែឲ្យស្បើយ
ឲ្យស្ដើយទុក្ខា ។
៦៦០– ទើចនាងទ្វើយទ្វៀត ទ្វើយទ្វូងទៅទៀត សំណោះសួរសា
សួរសុទ្ធរឿងរៃ ថារៃប្រុសភ្លា ប្រុសប្រាប់ប្លួនពាំ
ប្លួនរំងាំស្ដាប់ ។
កុំឲ្យថាខ្ញុំ ទីជប្លួនញោះកុំ យល់ត្ដួងទីធប្បាប់
ធម្មតាជាប្ដី សំដីសណ្ដាប់ សំដៃធ្មេងដោយតាប់
សមគួរទីធ្រាណ ។
អ្នកប្រាប់ដោយតិត តាមដោយសុចរិត តាមធម៌បុរាណ
ចិត្តអ្នកសព្វថ្ងៃ អាល័យស្មោះស្មន ស្ម័គ្រចិត្តតិតអាន
តិតប្លួនប្ដូរទេ ? ។

ប្តូមួយកាត់ចិត្ត កាត់ចោលគ្មានគិត ឆ្នាននស្នាលស្និទ្ធស្នេហ៍
ឋិតថេរចង់បាន ចង់បានបុព្វេ បពិត្រអ្នកវេ
អ្នកវេះគិតខ្ញុំ ។
ពោធិសត្វជា ទៃហប្អូនសង្សារ បុរាណជាក់ច
ជាក់ជាគូគាប់ គួរគិតស៊ីក្តីសម ស៊ីក្តីសូវដោយដំ
ដោយជាន់ចិត្តចង ។
៦៦៩- ចិត្តបានធឹងរឿម ធឹងវែងរំលឿម រឭកនួនល្អង
នួនល្អចំណាប់ ចំណាននស្នេហ៍ស្នង ឲ្យជឹងចំនង
ដំណើររឿមក្សេ ។
រឿមវែងគាលីយ អាឡោះសត្វថ្ងៃ ចិត្តចាំស្មោះស្មើត្រ
ស្មោះស្មើជីវិត ជីវិតចង់ជាក់ ចង់ជួបនុជអ្នក
នុជនួនតុំងា ។
ថ្ងៃខ្ពែតាល់ពាក់ ពាល់ត្បិតចុះ ចុះខ់ត្រា
កំប្រោនម្នាក់ឯង កវែល្អងអតគ្នា អតចាំងទ្រព្យា
អតឪពុកម្តាយ ។
អតខំតុំនាក់ តុំនងឹតឹងពាក់ តឹងតាំងចាំកាយ
នាំតែឲ្យបាន រួមហានគោមឆាយ គោមឆែតនៅកាយ
នៅឲ្យសុខសាន្ត ។

ហេតុនោះរួបរឿម រួបរងទុក្ខក្រៀម ទុក្ខក្រៃក្នុងច្រាណ
មិនចង់ឃើញស្លួន ទឹមនួនកល្យាណ កល្យាណយៅរំមាន
យៅរំមែត្រសង្សារ ។
៦៧០- សង្ឃឹយក្នុងកាយ ក្នុងចិត្តសោកស្តាយ សោកសត្វវេលា
ទឹកស្តាយរំសៃយ សត្វថ្ងៃវេទនា និត្យនៅកំព្រា
កំប្រោនប្រាណត្រូន ។
ព្រួយត្រូនថ្ងៃថ្ងង់ ថ្ងៃថ្ងៃៈដកយង់ ដេកយល់សប្តីស្លួន
សប្តីសោតឃើញដល់ ឃើញជួបនឹងខ្លួន នឹងអ្នកប្អូនស្លួន
ប្អូនស្លាត់ម្នាក់ឯង ។
ភ្ញាក់ឡើងកាលណា កាលនោះសោក សោកគិតសង្រេង
សង្រែងខ្លួនភ្ញេច កណ្តាចកណ្តែង កណ្តុកចិត្តតែង
តែងលំទុក្ខា ។
គឺមោះទំអត់ ទំនងសង្កត់ សង្កៀតកាយា
កាយាន្ទ្រួយផ្តង់ តម្រង់ចិត្តា រំសាយសោកា
មិនឲ្យតេជឹង ។
ពិតប៉ុណ្ណោះហើយ អ្នកមាសបងអើយ សូមប្អូនព្រលឹង
នាងកំសាន្តចិត្ត កុំគិតរំពើង រំពៃថាឱង
បានបងឡើយណា ។

៦៧៩– ប្តូរចាំយកប្តី យកប្រុសដទៃ តាមចិត្តបិតា
មាតានៃអ្នក ស្មោះស្ម័គ្រត្រង់ណា ត្រង់នោះកស្តា
គួរគួរជ្មោងថ្ម ។

កុំគិតសង្ឃឹម សង្ឃឹមជើងជ្វា ទុកចិត្តជាប្តី
ត្រូវអស់ម្ទេះហើយ ស្ងួនអើយកុំបី បងចិត្តទេត្រី
ដូចកាលមុនឡើយ ។

ខ្ញុំបងកំព្រា ដូចប្អូនស្ងួនភ្ងា នាងមិនស្រាប់ហើយ
ក្រពន់ក្រពោក ចំឡែកប្អូនអើយ គួរប្អូនតោះតើយ
កាត់ចិត្តចេលទៅ ។

កាលនោះស្រីស្ងួន កេសរធីមន្ទន ចាន់ស្តាប់ចមទៅ
ភក្ត្រាស្រពោន បង្ហូរទឹកភ្នែកផៅ អង្គុយសោកសៅ
ស្តីស្ទើរមិនចេញ ។

សញ្ជឹងសញ្ជប់ ជង្រើមធំថប់ កើតទុក្ខម្ចាម្ចេញ
បន្តិចតិចៗ ឈឺផ្សាគេកពេញ ទំនាស់ទ្វេយវិញ
ថាប្រុសប្អូនអើយ ។

៦៨០– កូនលោកយូរនេះ ថាបើវេះ រមួតអ្នកហើយ
ប្រុសដទៃ កុំបីអ្នកអើយ ស្លាប់ទៅជាត្រើយ
ជាជាងរស់នៅ ។

អ្នកកុំបញ្ឆោរ បញ្ឆោះបំពោរ បំពោរតប្អូនផៅ
ប្អូនតុំដូចស្រី ដទៃទៀតទៅ ទៀតទេកុំឆ្លៅ
កុំឆោរឆ៍នោះ ។

តែស្រីចណ្តាល ចេកចោរស្រីបស្រាល ស្រីកញ្ឆេះភ្លុះ
ឃើញប្រុសទៀតមាន ធនធានសព្វសុស មិនគិតតាប់ទុស
ចេញចោលប្តីដើម ។

តាំតឃើញប្តីក្រ ប្តីរូបមិនល្អ មិនស្ងួរជ្រលជ្រើម
ធំឥតមានល្ហា ប្រែជាស្អប់ខ្ពើម មុខខ្ញាញ់ដើម
ទន្លេរកទៀត ។

រកទីសប្បាយ ដោយចិត្តរាយមាយ ចេកចោលបងំមេរ្យៀត
មិនពិចារក្តើខ្លាស ច្រឡះឆ្ងាស់ត្រៀត សាសៀរសេកសៀត
សាសៀបតាំបើ ។

៦៨៩– រឯចិត្តប្អូន ចិត្តផ្អូកសុទ្ធសូន្យ តែប្រុសពិស
ពិសេសជាឆ្មើម ជាថ្មើមប្អូនស្រី បើក្នុងជាតិ
សោកយូរនេះណា ។

មានបានជួបជាក់ ជួបជួនធំឥតអ្នក ល្ហើយទុំសូមលា
អ្នកធំឥតស្លាប់ទៅ ឥឡូវនេះណា កុំអ្នកតិតថា
ប្អូននៅរស់ឡើយ ។

តែជាតំនេះណា　　យើងមានជួបគ្នា　　ជាគួរទៅហើយ
អនាគតជាតិ　　កុំឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ　　សូមជួយជាត្រើយ
រៀងដល់និព្វាន ។

ថើបខ្ញុំស្ងាប់ទៅ　　អ្នកប្រុសប្អូនទៅ　　ធ្វើបុណ្យឲ្យទាន
ស្មៀកសកាន់សីល　　កុំខ្ជិលក្នុងប្រាណ　　ប្រាថ្នាឲ្យបាន
ជួបជុំនឹងប្អូនស្រី ។

នាងថារម្ងាំះបាន　　ខ្ញុំទៀលប្រុះប្រាណ　　ប្រុះប្រេបស្ងាមី
ស្រយុតអស់អង្គ　　ខ្សឹងខ្សួលស្មារតី　　សោយសោកអតិតិ
អតិថេតណានា ។

๖๙๐- ពន្ធុកចមពង្ស　　ចមរោធវង្ស　　យល់នាងសោកា
សោកដែតនឹងក្ស័យ　　ប្រលែយអសារ　　អសោចបង្អោះណា
បង្អោះអ្នកគន់គិត ។

គន់គួរប្រណី　　ខ្ញើយណាស់ហើយស្តី　　ថាហៃមាសមិត្រ
មាសមានមេត្តា　　មេតែងអាណិត　　អនាថាចំពិត្ត
ចាំបងស្នេហា ។

ស្នេហ៍ហេតុកន្ទួង　　ចំណាំនឹងបង　　ពិតពីបុពណ៌
ចរមេនាយនោះ　　នឹកស្មោះប្រាថ្នា　　នាងស្តាប់រៀមរាំ
រៀមនឹងនិយាយ ។

ប្អូនអើយកុំស្ងួត　　តែតធ្វើកម្មខ្លួន　　ប្តោះណាំនាងតាយ
ចូលកែវកែវកំសាន្ត　　ឲ្យបានសប្បាយ　　នឹកអកែកាយ
កែតតជាថ្មី ។

នាងស្តាប់រៀមក្យ　　លួងលោមស្មោះស្ម័ត្រ　　ដោយពាក្យមេត្រី
បន្ទោសោកស្រាង　　តាមពាក្យស្ងាមី　　ដោះខ្លួនហើយស្រី
ខុនអង្គកាយ ។

๖๙๙- លើកដៃសំពះ　　សួរថាអ្នកម្ចាស់　　អ្នករៀមរ៉ះរ
រ៉ះរកលការណ៍　　យ៉ាងណាប្រុសស្នេហ៍　　ប្រុសស្ងួនជួយកែ
ជួយតិតប្អូនស្រី ។

ទើបពោធ៍ថា　　ហៃប្អូនសង្សារ　　សំឡាញ់ភ្ងាប្រើយ
កុំនាងជាខ្ញុក　　តែក្តីធ្វើអ្វី　　ប្តូរប្រុងស្មារតី
តែងតាមពាក្យបង ។

កុំអាលផ្តាច់ផ្តង　　ផ្តាច់ចិត្តឲ្យអន់　　ឲ្យអាប់មុខបង
មុខមាសបណ្តុល　　បណ្តាច់ស្នេហ៍ស្នង　　ក្រែងអស់អ្នកផង
តេនឹងនិន្ទា ។

ថាប្អូនពិសី　　យំបងំបានប្តី　　តាលំតែមរណា
មរណំពាំងអង្គ　　បាត់បងំឃ្លាតឃ្លា　　ឃ្លាតឃ្លៀងអសារ
អសោចអង្គកាយ ។

ប្រពៃកើតវេទនា រំពៃគោសា គោសោរវែងឆ្ងាយ
ហេតុដូច្នោះហោង ចិត្តបងស្ងួនអាយ បងយាត់តោមអាយ
តោមឆើតឆ្យែនៅ ។

៧០០- ឲ្យនាងប្អូនឯង ប្អូនអត់ចាំត្រង ចាំមើលតទៅ
តទៀតឯមុខ ក្រែងកុសលសៅ នៃនឹងបងទៅ
បងចាំតូចស្ងួន ។

នាងស្តាប់តោធី មានពាក្យស្រដី រំឭកនាងស្ងួន
នាងនឹកត្រេកអរ ត្រេកអស់ក្នុងខ្លួន សើយថប់ថៃឆួន
ថៃថាអ្នកអើយ ។

អ្នកគិតតឹ្នាះគាប់ ឮនាះគួរនឹងប្រាប់ ចូលចិត្តប្អូនហើយ
ឲ្យប្អូននឹងទ្រាំ បងចាំជាត្រើយ ជាបបរៀនហើយ
រៀនកល់ឆ្នាំទៅ ។

កុំថាតែក្មេង ពោះចាស់វង្វេង ឆ្មេញចាក់សក់ស្លូវ
កំតងំតែចាំ ចំពុំប្រុសទៅ ប្រុសពិតតេញទៅ
តេញនឹងសំណាង ។

សំណូមសូមសំទ្ធ សូមបាទជួបចិត្ត ជួបជាសេតសាង
សេតសូមមិត្រមូល ជួបចូលរួបកាន រួមសុំសញ្ជិត្ត
សារតើពុំឃ្លាត ។

៧០៩- តោធីនូវនាង និយាយសូមសាង សន្យាជាតជាត
ជាក់ជឿចិត្តា ហើយណានាងនាថ ទុនតង្គតតាក់ទ
តតាំងខ្លួនរៀមរក្សា ។

ហើយទើបនាងច្រើ ទាស៊ីឲ្យធ្វើ តោជនជាតជាក់
សម្ងួចិនសៀម ធារក្រៀមត្រៀងគ្រាក់ សាច់ក្រកក្រៃលជាក់
តាហ្មុកណែមខ្លួ ។

ទឹកត្រៀងអន្ទក់ ចន្ទែលៀបច្រក់ សព្វគ្រប់ត្រៀងគ្រោ
ជូសជាក់លើតុ លើទឹតសៅ សុទ្ធសឹងក្តៅ ។
សោយសព្វតាហារ ។

ទេវីវរលក្ខណ៍ វរលួងរៀមរក្សា រៀមរួមតស្តា
សំណេះត្រាស់ឆ្លើយ អ្នកអើយតិសា អស់ចាំងក្រយា
ឲ្យសុខក្សេមក្សាន្ត ។

តោធីសត្វឆ្លើយ ទ្រៀតត្រាស់ថាណ្តើយ នាងប្អូនតណ្យាណ
នាងឯងហូបទៅ តោមផ្តៅយៅវ៉ាំង ឯអង្គបងបាន
ចាំកោតរួចហើយ ។

៧១០- តែវាំកុំព្រួយចិត្ត ចារម្តងតិត នៃនឹងបងឡើយ
បងលាក់ធ្វើអ្វី ណាស្រីបងអើយ បងតិតជាត្រើយ
តែត្រឹមមាត្រា ។

ត្បិតពីថ្ងៃនោះ លោកត្រូសត្រុះ មែនមានមេត្តា
លោកឲ្យចាំជិះប្រាក់ មួយកាក់មកណា បង្គាប់បងថា
ឲ្យលេងនឹងគេ ។
ជូនតិតថៃថា យង់យល់ឥតការ ឥតកោះឥតស្តី
លេងឥតប្រយោជន៍ អរសាចស្ងួនឡេ ស្ងួនឲ្យចាំងកាយ
កាយន្ទ្រុយ ។
ហេតុនោះបងអ្នក យកប្រាក់មួយកាក់ ទៅញែនំប៉័ង
នំក្រូចនំក្រៀប ថ្លៃរៀបបាក់ឆ្ង អន្សមជ្រកអាំង
ខ្លះនំចាំងឡាយ ។
នឹងយកទៅព្រៃ ប្រយោជន៍ដើម្បី សែនជូនអ្នកម្តាយ
កាលនាងឲ្យចាប់ ក្រឡាចំភ្នាត់ភ្នាយ ជ្រុះអស់អន្តរាយ
គ្មានតង់តិចឡើយ ។
๗๑๘- ទើបនាងនាថថា នុប្រុសស្នេហា សំឡាញ់ប្អូនអើយ
ប្អូនសូមទោសា ស្មាលាអ្នកអើយ សូមអ្នកលំហើយ
លំហែទោសទុក្ខ ។
លែងតែមេត្តា អាណិតពិសា អាហារម្ហូតុ
រួមគាំងនឹងប្អូន ឲ្យសាន្តឲ្យសុខ បំណាច់ជួបមុខ
ជួបមាត់បានម្តង ។

តែអស់ចំណី នោះអ្នកកុំភ័យ ប៉ុណ្ណោះឡើយហោង
សូមប្អូនរៀបចំ ឲ្យសមហ្មត់ហ្មង កុំបីអ្នកបង
អ្នកត្រូវយកគំនិត ។
ពាក្យពុទ្ធទុកដ្ឋម យល់នាងបង្គំ នោះពន់ពេកពិត
ពេកពេញចិត្តា ស្នេហាអាណិត អាណោចគន់គិត
ទើបបរិភោគ ក្តា ។
ឯនាងកល្យាណ នាងភ្ញាសមិនហ៊ាន បរិភោគឡើយណា
តែងអង្គុយជិត រមិលក្រកស្តា ចែរចេះអាហារ
មៀនមើលឆ្ងាំនឆ្អែន ។
๗๒๐. ឯសេដ្ឋីបុត្រ ភ្ញាជពន្ធវង្សត្រកូ- ខ្ជិលតែម្តែង
អ្នកបរិភោគ្តា ហើយណាលេញលេង ចាំអស់អ្នកឯង
អ្នកហុចប្អូនភៅ ។
បងតែងតែឯង ក្នុងចិត្តចំចែង ភ្ញាសនាងប្អូនភៅ
អញ្ជើញភោគ្តា ជនភ្ញាឥឡូវ កុំតែងខុសត្រូវ
អៀនភ្ញាសឡើយណា ។
ពីដើមហៅបង ឲ្យបរិភោគជន រួមនឹងកន្លង
ឯឡូវមោសស្នេហ៍ លោប្រកាន់ខ្លាំង តែងមិនភោគ្តា
តែងតែកលល្អិ ។

ឬក្រែងខ្ញើមបង់ តាំងចន់សៅហ្មង អង្គអាប់អប្រិយ
នាងថាខេអ្នក រំលើកូណ៌ពិសី ខ្ញុំគ្មានគិតអ្វី
ជូចមានប្រសាសន៍ ។
បើខ្ញុំខ្ញើមហើយ ធ្វើអ្វីបង្កេះឡើយ តែផ្តេសតែផ្តាស
ឲ្យប្អូនអាច់មុខ អ្នកស្រុកពេញពាស កាល់បណ្តាកស្ត្រី
សើចចាំងប្រុសស្រី ។
៧៦៩- ហេតុតែគាល័យ អាខ្លោះអ្នកថ្លៃ ចិត្តាថេតី
មិនគិតនរណា ថែថាអ្វី ។ ព្រោះតាំងតែមេត្រី
ត្រេកអ្នកប្រុសតន់ ។
ប្រុសតួបកុំគិត ចាម្តេចន់គិត ក្រែងប្អូនជិនឆ្នន់
រំអើមខ្ញើមអ្នក ឬអ្នកអៀនអន់ មិនបង្ហោះប្រុសតន់
ខេកុំសង្ស័យ ។
តែប្អូនតុំហ៊ាន ចូលទូលមាន ជាមួយអ្នកថ្លៃ
ខ្លាចក្រែងឆ្គងច្បាប់ ទម្ងាច់មុនខៃ សូមអធ្យាស្រ័យ
ញាន់ចិត្តប្អូនផង ។
ពោធិសត្វថា ថៃប្អូនសង្សារ សំឡាញ់ស្នេហ៍ស្នង
ថាលេងតែមេត្រី កុំបីខ្លួនល្អង់ ចាម្តេចន់ឯងឆ
ស្តីប្តុំណ្តោះឯង ។

លុះអ្នកភោក្តា រួចស្រែចហើយណា ខាងខាងតាក់តែង
ចៀកស្វាចារី ជូនប្តីហើយចៃដន្យ ចាត់ចាំគោះឯង
ឲ្យយកចំណី ។
៧៧០- ត្រង់មុខមានពាណិ៍ សុទ្ធសឹងល្អ ។ ត្រកាលតិសី
ជាក់ក្នុងកន្ត្រោង ធំថ្មោងថ្ម ។ រៀបរាកវែកវៃ
ជាក្បួនក្បាច់ក្បូរ ។
រៀបរួចស្រែចហើយ ពិតពុំខ្លះឡើយ គ្រាន់ត្រង់បរិបូណ៌
មានចាំងគាហារ មានស្វាមានម្ហូ លើកមកមិនយូរ
ចូលជូនស្វាមី ។
ហើយនាងនិរយក សំពត់គាវមក ជាហ៊ុមថ្មោងថ្ម
ស្បែកជើងទូវត្រ ប្រណិប័តន៍ជូនប្តី ថាស្បៃតវៀងថ្ម
ទៅភ្នាសនរណា ។
ពោធិសត្វទ្វើយ ថាស្លូនបងអើយ បងទ្វាចបិតា
នៃប្អូនព្រលឹង ក្រែងជីវិតកិច្ចការ តើតទឹងសម្បា
ធ្លើរទាស្ងុកបង ។
ហេតុនោះប្អូនអើយ កុំតូចចិត្តឡើយ ណាំនុងនួនល្អង
ឈប់ចាំដល់ត្រែង សឹមតែងជាម្តង តាមចិត្តមាសបង
ផ្តត់ផ្តង់យ៉ាងណា ។

៧៣៩. គាងស្តាប់សូម៉ ហើយទើបស្រដី ឆ្លាស់ឆ្លើយទៅថា
អ្នកគិតតែកាយ យល់ឆ្ងាយសោះសោ ត្រូវជួចជាវ
មែនមិនខុសឡើយ ។

បើដូច្នោះណា យកបាវស្វា ទៅចុះអ្នកអើយ
តិសាតាមដូរ ខឿនទៅជាត្រីយ បើបានដល់ហើយ
ជាកបមាគា ។

ឲ្យយើងពីរនាក់ បានជួបជួនជាក់ ក្នុងជាតិនេះណា
ឲ្យធាប់ដូចចង់ បំណងក្រាថ្នា កុំឲ្យអសារ
សោះសូន្យទេទៅ ។

ពោធិសត្តា ខ្លួចយកស្វា តិតពីប្លន់ទៅ
ហើយផ្តែផ្តាំថា តុំជានាងនៅ + ណា ។ នាងកា
កុំគិតចង់ឡើយ ។

ចង់លានុជនួន ខឿនទៅតែខ្លួន ទេណា + នាងអើយ
ព្រលឹងចង់នៅ ចមទៅជាត្រើយ ទំលំហើយ
លំហែទុក្ខា ។

៧៤០- ផ្តាំស្រេចសត្វសុស កាន់ការខ្លាងចុះ ចេញចរយោត្រា
ត្រាច់កាត់តម្រង់ ទៅត្រង់មាគា បានដល់ហើយណា
អ្នកក្រាបសំពះ ។

បីជង់ហើយណា លើកអស់អាហារ សែនជូនស្រឡះ
ជំរាបមាគា អស់អាថ៌អភ្ងះ នាងផ្តាំពីផ្ទះ
ជូចម្តេចខ្លាងសល់ ។

ហើយចោចស្ទៅជង លើងហ្មត់ហ្មត ចរាចូណាំចែកសំ
រួចរះក្រាបលា មាគាដើរដល់ ទីឋានមណ្ឌល
នៃគ្រូគាចារ្យ ។

ឡើងទៅលើផ្ទះ ក្រញាក្រាបសំពះ អង្គអាចរិយា
ហើយថយក្រោយក្រោក រះរកធ្វើការ ដូចកាលសព្វគ្រា
ពីមុនមកមិញ ។

លង់លុះបានគិច ពន្ធកសពើជ្ញ តន់តិតចង់ចេញ
រះរកដ៏បុក ឯកដូរទំនិញ ក្រែងបានចំណេញ
កាសមួយកាសពីរ ។

៧៤៩- ឲ្យគេជឹងជាន ជឹងដើមយើញប្រាណ យើញប្រឹងរកដ៏
យូរគិចតញ្ញទៅ ដោមផ្ទៅសេភី យកសំពត់ពី
ប្លន់ស្លួនសង្ឃរ ។

មកស្ទៀកជណ្តាប់ បន្ទិនបន្ទាប់ កុំឲ្យគេថា
អ៊ីចុះអស់ហ្នាះ ជាមោះមិនជា សន្ទុះសង្កា
ចំពោះអញបាន ។

អ្នកតឹតត្មោះហើយ តិតតុំលន់ឡើយ លីសាចូលថ្លាន
ខន់ ។ ខ្ញុបខ្លួន ខន្ធបប្រួញប្រាណ ប្រួញប្រុងបខជាន
ជំរាបអាចារ្យ ។

បពិត្រលោកគ្រូ សូមមានអាសូរ ខ្ញុំបាទនេះណា
ចង់រៀនលក់លេង លក្រែងវាសនា មានបានដឹងការណ៍
បានដឹងណេះណោះ ។

មេចាវលោកតា ឲ្យទានយាក្រា ក៏នៅផ្ទះចុះ
កុំឲ្យលក់ជូរ តិតតូរអស់នោះ ខ្ញុំបាទជាប្រុស
សមតួរដើរផ្ងាយ ។

៧៩០— លសក់ខន្ធិញ អស់ពាន់ខំនិញ ន់នែកពាន់ឡាយ
អាចារ្យស្តាប់ដាក់ ពាក្យអ្នកនិយាយ ជូរញោះរួសរាយ
ស្រដីទៅថា ។

ស្រខបចេកអើយ ឯងតិតត្រូវហើយ ញោះតាមចិត្តា
ចង់ចេះលក់ជូរ តិតតូរម្តេចម្តា ថោកថ្លៃយ៉ាងណា
ឲ្យដឹងជាស់ដៃ ។

វេលានេះបាន អញជាប្រធាន ជាមុជាមែ
ត្រាន់នឹងឪ្យាបាល់ រក្សាមើលថែ បានជួយតាំណែ
ជីវិតទុសជីវិតត្រូ ។

ចុះបើអញឯង វេរកាក់ព្រេន មកឲ្យអាស្រួរ
ផ្តាច់ជន្មជីវ៉ា នរណាឥឡូវ នឹងជួយតម្រាំ
តម្រង់ខ្លួនឯង ។

បង្ហាញទំនុក ឲ្យស៊ីឲ្យចុក ជៀនជួយចាត់ចែង
ចៅតិតនោះតាប់ ត្រូវច្បាប់ពីព្រេន នាយនោះលោកតែង
ប្រដៅប្តោរណា ។

៧៩៩— ពន្ធកពន្យុគ្គ ទុនអគ្គលំទុត ស្តាប់ពាក្យអាចារ្យ
ត្រេកអរក្នុងចិត្ត អរឥតឧបមា ក្សិណានោះឯង
ចាស់ព្រឹទ្ធចូលទៅ ។

នៅក្នុងត្រីហា ដើរដេលតរិយា ហើយអង្គុយនៅ
សំណេះធ្វាសំឆ្លើយ នាងអើយឥឡូវ នេះឯងឯងចៅ
ស្រខបចេកមិញ ។

មកប្តាប់អញថា ចង់ចរយាត្រា លក់ជូរខំនិញ
ឲ្យមេចាស៊ី នោះនៅផ្ទះវិញ ត្រាន់ប្រើចូលចេញ
នៅផ្ទះសម្បែង ។

ឯខ្លួនក៏នោះ ថាក៏ជាប្រុស ឲ្យប្រើចាត់ចែង
ចរចេញចាកផ្ទាយ តែគាយក៏ឯង កុំឲ្យតិតក្រែង
ចាម្តេចឡើយណា ។

ចុះចូរឯងនឹងធ្វើ ខំនៃកសាងតើ តាមតែចិត្តា
ហើយឯងតនិតតែ អាណិតតែវាក់ ជាក់ផ្ទើសឲ្យគ្នា
មួយខឿនពីរដង ។

៧៦០- ត្រាន់ជាកម្រៃ ឲ្យក់សព្វថ្ងៃ កុំខានឡើយហោង
កំយោសោតស្តាប់ សាសត្វចំនង ប្រាកត្រមល្មាក់ល្មម
ឥតខោះឡើយណា ។
លង់លុះព្រឹកត្រង់ កាលខោះឯខាង កំយោអាចារ្យ
តាក់តែងបុកមេ្ល យកទៅម្ខាង លាយស្ករធ្វើជា
អាកោជាក់តែង ។
ចំហុយធ្លុងស្រេច ឆ្លុះឆ្លៀលរំពេច រៀបជាក់កន្ត្រោង
ត្រចំចន្លួនសោត ត្រណោតពីរស្លឹង ផ្ទើសពីរខឿនក្រែង
ឃ្វាងដំតាមផ្លូវ ។
រៀបរួចស្រេចហើយ ពិតពុំលង់ឡើយ លើកហ៊ឹរហុចទៅ
ឲ្យពោធិសត្វ បុរសត្តមទៅ រែកដើរសំដៅ
ដល់ផ្ទះនាងណា ។
ស្រែកពាយនាយ ថាអើអ្នកអាយ អ្នកកុំសង្ស័យ
អាកោខ្ញុំផ្ទៃម ល្ងីមល្ងើមពិសា បើបានកោះក្តា
ភ្ញាំងក្អេងកូនយើ ។

៧៦៩- អាកោអស់តេ ម៉ិនស្ងូវផ្ទៃមទេ មិនដួចដងខ្ញុំ
លោកណាទៅញៅ ពេញហៅក៏ពុំ ប៉ុនពិសាន៍
នៅហ៊ានសួគ៌ា ។
អាកោងាក់ជូន ចំហុយយ៉ាងថ្មោង ខ្លើងពេញតំស្ពុតា
ស្ករសយ៉ាងល្អ បវរសោភា ទៅញៅពិសា
ណាអ្នកថ្ងៃខ្ញុំ ។

មានតទៅភាគទី២ទៀត